

POLITIA

REVISTĂ POLIȚIENEASCĂ

ANUL VI

NOEMVRIE 1925

NO. 11

DIRECTOR: GEORGIU GHENDI

S U M A R U L :

1. Criza de represiune.

Reorganizarea instituțiilor de apărare socială Dr. E. C. Decuseară

2. Intervenția polițienească Dr. Romul Boila

3. Morala în poliție N. Ghiulea

4. Reglementarea prostituției Dr. G. A. Mandy

5. Legitima apărare Nic. Ispas

Informațiuni. — Buletinul de Urmăriri. — Lucruri mici din lumea mare.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA BĂII 3

ABONAMENTE:

Pentru bănci, birouri, societăți și comercianți 1000 lei

Pentru autoritățile urbane 500 lei

Pentru autoritățile rurale 300 lei

Pentru funcționarii de poliție 100 lei

Pentru toate celelalte autorități precum și ediția de lux 1000 lei

Abonamentele și reclamele se plătesc înainte

CRIZA DE REPRESIUNE

REORGANIZAREA INSTITUȚIUNILOR DE APĂRARE SOCIALĂ

Politia judiciară

1. Înțelesul expresiunii de poliție și subdiviziunile ei. 2. Poliția judiciară și misiunea ei. 3. De cine se exercită poliția judiciară. 4. Organizația actuală a poliției judiciare. 5. Cum ar trebui reorganizată. 6. Recrutarea personalului poliției judiciare. Cauzele care au contribuit la recrutarea unui personal destoinic. 7. Pregătirea sa profesională și tehnică. Cum ar trebui să se facă. 8. Concluzii.

Analizând cauzele generale și specifice ale crizei de represiune, a cărei activitate nimeni nu o mai poate contesta, am arătat că una din aceste cauze este și *modul cum este organizată poliția judiciară*.

În sens generic sub denumirea de *poliție* se înțelege instituțiunea însărcinată cu paza ordinii și asigurarea liniștii și siguranței sociale; în sens special însă avem *poliția administrativă* sau *preventivă*, care are menirea de a asigura ordinea, deci de a preveni desordinea sau actele care aduc turburarea ordinii, și *poliția represivă* sau *judiciară* care are misiunea a descoperi pe autorii, cari au înfrânt legile penale.

La rândul ei *poliția administrativă* propriu zisă se subdivide și ea în *poliția sanitară* sau de *higienă* însărcinată cu prevenirea abaterilor de la legile sanitare sau de igienă; *poliția piețelor*, *poliția municipală*, *poliția incendiilor*, *poliția porturilor*, *poliția de frontieră*, *poliția gărilor* etc. după obiectul circumscris al agenților însărcinați cu menținerea ordinii în aceste zone.

Se înțelege că în acest studiu nu ne vom ocupa decât de *poliția judiciară* propriu zisă, însă nu putem contesta că o bună poliție judiciară este în funcțiune de o bună poliție administrativă.

Într'adevăr într'un Stat unde poliția administrativă este bine organizată, unde măsurile de prevențiune edictate de diferite legi se execută cu sfințenie, numărul infracțiunilor este într'o evidentă descreștere și ca atare rolul poliției judiciare este mai activ, căci având un număr de infracțiuni mai mic de descoperit și urmărit vigilența ei este mai mare și rezultatele mai apreciable.

Într'un Stat unde poliția administrativă este dezorganizată, numărul infracțiunilor fiind mai mare, activitatea poliției judiciare este mai împrăștiată, deci eficacitatea ei mai redusă, sub raportul descoperirii și urmăririi autorilor acestor infracțiuni.

Poliția judiciară, dupăcum am spus, are misiunea „de a descoperi crimele, delictele și contravențiunile, de a aduna probele și a da pe făptuitorii lor în judecata tribunalelor însărcinate cu aplicarea pedepselor” (art. 13 pr. pen, art. 1 al 4 și art. 6 din legea organizării poliției generale a Statului), cu alte cuvinte „de a căuta probe de natură a lumina justiția și a prepara judecata”.

Poliția judiciară, prin urmare, diferă de cea administrativă, care are misiunea „de a preveni infracțiunile dela legi și regulamente”, cum se exprimă și art. 1 al 3 din legea de organizare a poliției generale a Statului.

Așa dar poliția judiciară nu intervine decât după comiterea infracțiunilor, ca să adune probele materiale pentru descoperirea autorului lor.¹⁾

De aci importanța și misiunea grea a poliției judiciare, care are de multe ori de luptat cu infractori abili, cu necunoscutul chiar, în unele împrejurări, căruia trebuie să-i smulgă secretele, căci orice acțiune cât de maeștru ar fi condusă, nu poate să nu lase urmă pentru ochiul clar văzător, ce nu se lasă condus de aparențe.

— „Un fir de păr, o pată de luminare, un scrum de țigară, un pas pe nisip, un pic de praf, o mușcătură dintr'o prăjitură, un cuvânt scris pe perete, etc” cum spune d. Edmond Locard, sunt atâtea acuzatori, atâtea

mărturii mute, cărora cu greu infractorul se poate susține, și pe care poliția judiciară le poate utiliza ca să conchidă la descoperirea autorilor.²⁾

Poliția judiciară trebuie deci, să înlăture mijloacele empirice de care se servește, ca scrisorile anonime, rapoartele indicatorilor, interogatorul portarilor sau slugilor, flerul copoilor, etc, și urmând evoluția civilizației să apeleze la tehnica științifică ca: „studiul urmelor, cercetarea impresiunilor digitale, analiza petelor, etc”, căci dupăcum observă d. Locard: „urma lăsată de un deget pe sticlă, constituie o probă mai sigură ca recunoașterea vecinilor sau mărturisirile lor, în ce privește pe autorul crimei.”³⁾

Din însuși rolul pe care trebuie să-l îndeplinească poliția judiciară, ca organ de apărare socială rezultă cu prisosință deosebita grijă pe care legiuitorul trebuie să o dea asupra modului cum trebuie reorganizată, pentru ca să fie la nivelul cerințelor.

Este astăzi un adevăr de nediscutat, pe care multe țări l-au și pus în aplicare, că progresele realizate în domeniul științelor fizice, chimice, medicale, antropologice, psihologice, etc, au avut o mare înrăurire asupra metodelor de care se servește poliția judiciară în descoperirea crimelor. Grație acestor progrese din ultimele decenii s'au pus bazele unei *adevărate științe*, ne mai fiind o artă lăsată la *empirismul* sau la imaginația ofițerului de poliție judiciară.⁴⁾

3. După legile în vigoare poliția judiciară conform art. 14 pr. pen, se exercită sub autoritatea Curților de Apel (art. 311 pr. pen) de: 1. *Comisarii și subcomisarii de poliție*, 2. de *ministerul public* de pe lângă tribunalele corecționale; 3. de *jandarmi*, 4. de *judecătorul de instrucție*⁵⁾ 5. de *primari și ajutoarele lor*⁶⁾ 6. de *subprefecți și ajutori lor*.⁷⁾

Această enumerare însă nu-i limitativă, ci enumerativă, căci o mulțime de legi speciale prevăd pentru constatarea abaterilor de la ele agenți speciali de urmărire.

¹⁾ Ed. Locard. *Policiers de Roman et de Laboratoire*. Paris 1924. Ed. Payot.

²⁾ *Ibid.* op. cit.

³⁾ Vezi Studiul d. *Const. Zguriadescu*. Poliția tehnică și ancheta judiciară științifică.

⁴⁾ De procurori și de judecătorii de instrucție, cari deși exercită și rolul de ofițeri de poliție judiciară nu ne vom ocupa; fiindcă ei sunt și *magistrați* ale căror atribuțiuni sunt fixate prin legea de organizare judecătorească și codul de pr. penală, cap. III și IV, actualmente extinse și în provinciile alipite prin legea de la 14 Aprilie 1925. În calitate de ofițeri de poliție judiciară ei au atribuțiuni limitate. Ofițerii de poliție judiciară enumerați mai sus au căderea de a primi denunțurile, a face anchete, a dresa procesele-verbale, a face cercetările preliminare, de a aduna probele, de a sesiza parchetul sau instanțele judecătorești, după care misiunea lor este terminată. În cât am putea zice, că acești ofițeri de poliție judiciară sunt mai degrabă *auxiliari* ai parchetului sau judecătorului de instrucție în prima fază a procesului, de pregătire și adunarea probelor.

⁵⁾ Prin legea de organizare comunală din 1908, ca și actuala lege administrativă, primarii au rămas simpli magistrați comunali, ei nu mai au calitate de ofițeri de poliție judiciară, care le-a fost conferită notarilor.

⁶⁾ În afară de ofițeri de poliție judiciară prevăzuți de condica penală, mai sunt încă muți, alții prevăzuți prin legile speciale posteroare condicii penale: 1. *judecătorii de ocol* în circumscripția lor (art. 54 și 55 legea judecătorilor de ocol din vechiul regat); *jandarmii rurali* (art. 59 din legea de organizare a corpului de jandarmi din 25 Martie 1908); *notarii comunelor rurale* (art. 114 din legea de organizare a comunelor rurale din 29 Aprilie 1908); *agenții vamali* (art. 201 din legea vămilor) pentru infracțiunile vamale; *agenții silvici* (art. 77 cod. silvic) pentru infracțiunile silvice); *verificatorii de mășuri și greutateți* (art. 31 din legea pentru aplicarea sistemului metric de mășuri și greutateți); *medicii comunali* pentru abaterile de la legea sanitară, etc.

Se înțelege de la sine că, cu cât numărul agenților de a re-primă abaterile de la legi este mai mare, cu atât represiunea se va putea exercita în condițiuni mai favorabile.

¹⁾ *George Vidal*. Cours de droit criminel et science penitentiaire. Ed. IV. No. 771, pag. 899; *Paul Nourisson*. L'association contre le crime. Paris 1901. *Gensoul*. Les auxiliaires de la justice.

Faptul acesta departe de a paraliza activitatea ministerului public, care după lege trebuie să aibă exercițiul acțiunii publice, — din contra i-o consolidează, căci i se aduc la cunoștință toate abaterile de la legile, cari apără, avutul, sănătatea și viața cetățeanului.

Din contra noi, am preconizat că alături de poliția judiciară de stat, să se concedeze dreptul de a descoperi și urmări abaterile de la anumite legi *Asociațiunilor și Federațiunilor* constituite în scopul de a apăra un interes general și social, de pildă pentru a combate *pornografia, prosituția, libertinajul, etc.*)

Mai ales, în vremurile acestea, când numărul infractorilor la legile speciale a crescut într'un chip înspăimântător, constituirea de asociațiuni, cari să combată atari abateri nu poate fi privită cu ochi răi de legiuitor.

4. *Organizarea actuală a poliției judiciare.* După legea de organizare a poliției generale a Statului, atât poliția administrativă (preventivă), cât și cea judiciară (represivă), sunt sub dependența Ministerului de interne (art. 2 din lege) când mai logic ar fi să depindă de Ministerul de justiție.

În adevăr, în interesul unitar de represiune este absolut necesar ca cele trei instituțiuni, prin care se exercită apărarea socială, să depindă de autoritatea aceluiaș Minister.

După cum Ministerul de justiție este șeful parchetului în cece privește exercitarea acțiunii publice, în sensul că el poate ordona în anumite cazuri deschiderea acțiunii publice, tot astfel ar putea fi și șeful poliției judiciare, sub raportul îndrumării activității ei, ca să-și poată exercita nestângenit misiunea sa.

Dacă pentru poliția administrativă s'ar mai putea admite subordonarea ei directivelor date de Ministerul de interne, care este cel mai îndrituit ca să asigure liniștea și ordinea publică, pentru poliția judiciară însă, nu găsim nici o rațiune ca ea să stea sub dependența Ministerului de interne, când ea este în realitate un *auxiliar* al justiției represive.

Numai în acest chip, credem noi, s'ar putea asigura strânsa colaborare între aceste trei organe ale apărării sociale, cari prin însuși menirea lor sunt chemate a se complecta unul prin altul, în scopul de a se asigura o represiune cât mai apropiată comiterii faptului penal.

Numai astfel s'ar putea îndruma activitatea fiecăruia într'o singură și unică directivă, ca odată crima sau delictul comis autorul lor să nu rămână nepedepsit, iar odată pedepsit, dacă nu este un pervertit sau izbit de tave ereditare (anomalii), să iasă corijat din temniță, adică un element folositor societății.

De altfel să ne aducem aminte, înainte de războiu, la ce discuțiuni aprinse n'a dat loc chestiunea: dacă administrația inchișorilor trebuie să aparțină Ministerului de interne sau celui de justiție, până să se ajungă ca să se treacă această administrație acestui din urmă departament, care sub toate raporturile era cel mai chemat să supravegheze și să dea normele cele mai raționale pentru asigurarea aplicării unui bun tratament penitenciar celor deținuți, sub controlul direct al șefilor de parchete.

După lege poliția judiciară se exercită de ofițerii și agenții de poliție sub conducerea în Capitală, Iași, Craiova, Galați, Chișinău, Cernăuți, Brașov, Cluj, Timișoara, Oradea-Mare și Sibiu, a prefectilor de poliție iar în cealalte orașe și restul județelor, a prefectilor de județe.

În orașele arătate mai sus, serviciul poliției, prin urmare, funcționează independent de prefectura județului, având circumscripții polițienești, conduse de un comisar de poliție (art. 15.)

În celelalte comune *urbane*, serviciul poliției este pendinte de prefectura județului și este condus în orașele Brăila, Ploești, Constanța, Ismail, Tighina, Cetatea-

Albă de către un prefect de poliție, iar în celelalte orașe de un polițai (art. 18).

În comunele *urbane nereședințe de județ*, serviciul poliției este condus de un comisar sau subcomisar (art. 19).

În comunele *rurale* serviciul polițienesc este condus de jandarmul șef de post.

În *gări, puncte de frontieră, porturi, etc.* de un serviciu special de poliție condus de un comisar sau subcomisar.

Toate aceste servicii însă nu au numai atribuțiuni de poliție judiciară, ci și de poliție administrativă.

În afară însă de această organizare a poliției generale a Statului mai există și organizarea specială, aceea a *Direcțiunii poliției și Siguranței generale*, creată prin legea de la 25 Martie 1908, cunoscută sub numele de „*Siguranța generală a Statului*, ale carei atribuțiuni prevăzute în art. 5 din lege, unele sunt de rezortul poliției administrative, altele ale poliției judiciare, iar altele de ale poliției rurale, altele de ale poliției sanitare, etc. pe când altele exclusiv de ale poliției de siguranță ca: *expluzări, extradări, tratamentul supușilor streini, controlul pașapoartelor, etc.*

Această poliție își are agenții și ofițerii ei speciali, cari lucrează independent de ceilalți ofițeri de poliție judiciară sau administrativă, sub ordinele Directorului general al Siguranței și nu este supusă controlului Curților de Apel.

Prin urmare, sub raportul unității de organizare polițienească avem două direcțiuni, care lucrează separat una de alta, dispunând ambele *după trebuință*, în cece privește poliția judiciară.

5. S'a discutat și se discută însă, dacă actuala organizare a poliției în general și a poliției judiciare în special mai corespunde cerințelor actuale de intensificare a delicvenței, de perfecționare a mijloacelor întrebunțate de delicvenți pentru a se sustrage sancțiunilor legii represive, în sfârșit gradului de civilizație în care ne găsim, care cere o cât mai bună ocrotire a vieții, a averii și a cinstei atât a individului, cât și a colectivității.

Mai cu seamă astăzi, când suntem în pragul unor adânci prefaceri sociale și politice, unele de o extremă violență, — vizând direct răsturnarea ordinii sociale actuale, în numele unor preținse principii sociale și economice germinate de un războiu distrugător, colectivitatea îmbrăcată în organizația de stat este amenințată în existența, în bunurile ei, acumulate de munca atâtor generații.

Prin urmare, importanța poliției administrative, judiciare și de siguranță este de netăgăduit, și ea îndeplinește rolul scutului de care se vor izbi toate aceste nizuințe oculte, clandestine și nefaste, înainte de ași realiza în fapt acțiunea lor antisocială.

Poliția constituie deci, acea armată binepregătită, care apără organizarea actuală a Statului, de orice atenitate, uneltiri și comploturi, cari i-ar putea periclita ordinea, liniștea și siguranța sa în interior, după cum forța armatei o asigură în exterior.

Dar actualele împrejurări ne impun o acțiune coordonată a acestor trei ramuri ale poliției, o directivă unică și clar văzătoare, și mai presus de toate pregătită de a combate cu succes uneltirea ce se făurește în umbră, cu scopul diabolic de a distruge prin orice mijloace organizația, siguranța și progresul statului nostru.

De altfel actuala organizare a fost, cu drept cuvânt, criticată chiar înainte de războiu, de polițiști de seamă ca Reiss.

„*Poliția preventivă și poliția judiciară trebuie, după experiența mea, să fie plasată sub direcțiunea unui șef unic și independent.* Pretutindenea unde ele depind de două direcțiuni diferite, aceste două autorități se stingheresc una pe alta și își trag farze una alteia . . . Zilnic și una și alta sunt informate de evenimente de cea mai mare importanță pentru ambele servicii, însă ele nu se informează reciproc, fie din teamă a nu procura poliției rivale un prilej de succes răsunător, fie din lipsa de relațiuni.”)

) Vezi articolul nostru din *Curierul Juridic* No. 19 din 22 Mai 1921 și *Revista Penală*, An. IV, No. 5, 6 și 7, pag. 198 și urm.

) R. A. Reiss. Contribution à la reorganisation de la police, chap. I, pag. 2, Paris 1914.

Și este natural să fie așa, atunci când poliția preventivă și cea judiciară au agenți comuni, cari depind de șefi diferiți, cu atribuțiune nelimitată suficient, cari în loc de a se complecta, își dispută întâietatea inițiativei, în loc de a coopera spre o țintă comună, iau direcțiuni deosebite în scopul de ași asigura lor rezultatul final, în disprețul ajutorului ce le-ar fi putut da o conlucrare comună.

Nepregătire suficientă jos, ambițiuni deșarte sus, nu pot să ducă la altă încheiere decât la o stângenie reciprocă în paguba unei bune funcționări a poliției în general.

Ori toate aceste neajunsuri ar dispărea, dacă cele două ramuri ale poliției, deși nu ar lucra sub directiva unei aceleiași persoane, ar avea cel puțin agenții ei, cu totul separați, cu atribuțiuni bine fixate, și obligate sub sancțiuni severe de ași comunica reciproc științele lor, cel puțin odată în 24 de ore, sub forma unui raport scris și oral, ori de câteori survin evenimente, cari pot să le intereseze, și să conducă la o acțiune promptă și eficace.

Deasemenea Siguranței Statului trebuie să-i fie bine limitat câmpul de activitate și atribuțiunile ei, iar cele două ramuri ale poliției să-i comunice informațiunile, cari ar pute-o interesa, pentru a fi în măsură, să asigure cu succes existența statului.

6. Pentru a se putea asigura poliției judiciare însă o bună funcționare, este absolut necesară recrutarea unui personal ales și capabil.

Legile represive sunt în funcțiune de organele chemate să vegheze la stricta lor observare. O lege penală ori cât de bune dispozițiuni ar cuprinde, nu va da rezultatele dorite, dacă organele poliției judiciare n'au calitatea morală indispensabilă unei misiuni atât de grele și abile, dacă n'au capacitatea profesională spre a o aplica nu numai în spiritul dar și litera ei.

Prin urmare, recrutarea personalului poliției judiciare, fie superior, fie inferior, este o condițiune esențială pentru aplicarea legilor represive.

Ori sub acest raport trebuie să recunoaștem fără nici o ocolire, că nu suntem tocmai la nivelul cerințelor moderne, mai cu seamă în ce privește personalul inferior și auxiliar.

După Reiss „șeful poliției judiciare“ trebuie să cunoască în amănunțime toate mijloacele tehnice de care poliția și justiția dispun astăzi, el trebuie să aibă la dispoziție laboratorii tehnice pentru cercetarea și utilizarea indicilor materiale găsite la locul unde s'a comis delictul, el trebuie să cunoască temeinic funcționarea, uzajul și procedura justiției represive“. *El trebuie prin urmare, pe lângă o cultură juridică stricto sensu, să aibă și o pregătire profesională și tehnică polițienească.*

Are personalul actual o atare pregătire? Afară de puține excepțiuni, majoritatea personalului este recrutat din persoane cu așa zisă adresă de „poliști“, cari se servesc în exercitarea meseriei lor mai mult de „rutină“, și cu cât se cred că au „miros de copii“, cu atât sunt văzuți mai bine de șefi, dar pe cari de cele mai multeori întâmplarea sau un denunțator amabil îi pune pe urmele delicventului, după cine știe câte luni, dacă nu ani dela comiterea delictului. — Și câte crime nu rămân nedescoperite. În 1914 din autorii a 2150 de crime, peste 540 au rămas nedescoperiți deci peste 30%.

În Franța, Anglia, Belgia, etc. acest procent abia dacă atinge 8—12%.

Este adevărat, că la noi, art. 26 din legea poliției generale, cere ca condițiuni pentru ocuparea funcțiunilor de prefect de poliție, polițai, inspector de poliție și comisari aspiranți, titlul de licențiat în drept, ofițer în armata activă sau rezervă dela gradul de locotenent (!) sau diploma în științe de stat sau administrative (!); iar pentru *subcomisari* patru clase de gimnaziu sau gradul de sergent în armată (!).

Prin urmare un fost locotenent în armată, care habar nu are de cunoștințele de drept penal și procedură penală absolut trebuitoare unui ofițer de poliție judiciară,

care nu posedă cunoștințele tehnice meseriei sale, poate să ajungă chiar prefect de poliție; după cum un sergent din armată cu abia patru clase primare, poate să ajungă subcomisar (!).

Și când noi credem, că chiar un licențiat sau doctor în drept, nu este suficient înarmat pentru a deveni un bun polițist, fără pregătirea tehnică de specialitate, legiuitorul însuși vine și dă posibilitate ofițerilor sau celor ce au diploma de științe de stat, — la care pot urma acei ce au abia patru clase de liceu și unde li se dă o cultură superficială a cunoștințelor de drept — să poată ocupa funcțiuni pentru cari sunt nepregătiți.

Se înțelege dela sine, că aceste condițiuni nu mai pot fi admisibile astăzi. Într'adevăr atunci, când legiuitorul a făcut legea, elementele culte nu erau în mare număr, iar cele ce posedau licența în drept nu voiau să îmbrățișeze cariera de poliști, din care răposatul Vasile Lascăr se silea să facă o a doua magistratură, tocmai din cauza mediului în care ar fi fost nevoiți să-și exercite profesiunea, când majoritatea din șefi erau incuți, tipicari, și inaccesibili progresului pe care elementele culte vroia să-l imprime cercetărilor polițienești.

Însă dacă condițiunile cerute de legiuitor atunci când s'a alcătuit legea păreau oarecum admisibile, astăzi ele nu mai sunt suficiente, și noi am cere pe lângă diploma de licențiat sau doctor în drept, și o școală de specializare în ramura polițienească, bine organizată și inzestrată cu toate cele necesare unei pregătiri tehnice.

Deasemenea art. 9 și 13 din regulamentul asupra examenelor de aptitudine și capacitate, din 13 Oct. 1908, prevede cari anume cunoștințe trebuiesc să le poșeadă candidații la funcțiunea de comisar și subcomisar: *cunoștințe de drept constituțional, administrativ, penal ori procedură penală, precum și diferite legi și regulamente peste 90 la număr!* Însă ca *tehnică profesională nu se cere nici o cunoștință!*

Acești ofițeri de poliție judiciară vor fi foarte buni *intocmitori de procese verbale*, însă în nici un caz *buni ofițeri de poliție judiciară*, . . .

Prin urmare, azi, recrutarea personalului poliției judiciare se face din elemente în marea lor majoritate nefundamentelor pregătite, culte, cari își mărginesc cunoștințele la o superficială cunoaștere a dreptului și procedurii penale, ca și a tuturor legilor represive, și cari știu se facă în mod rutinar și tipic un proces verbal ca și primele cercetări, de multe-ori pline de lipsuri, din cauza cărora însă justiția represivă este stingherită în opera sa sancționatoare.

Așa dar, se uită că astăzi funcțiunea de ofițer de poliție judiciară cere pe lângă cunoașterea temeinică a legilor represive și o cultură tehnică pentru a putea conduce cu succes lupta de investigație contra delicventilor, cari se folosesc de tehnică științifică modernă în exercitarea meseriilor.¹⁰⁾

Un alt rău în recrutarea personalului polițienesc este amestecul politiceii, care în cele mai multe cazuri își impune sugestiile ei.

Azi în majoritatea cazurilor avansarea personalului superior nu se face după aptitudinile, după meritele și zelul ce le-au dovedit în exercitarea funcțiunilor lor, ci după intervențiile de cari dispun, fapt care aduce descurajarea elementelor de valoare, desinteresarea lor în practica profesiunii, contribuind într'o mare măsură la scăderea nivelului profesional.

Ori, cum a spus Leblanc, dacă un ofițer de poliție judiciară nu este veșnic stimulat, recunoscându-i-se ca-

¹⁰⁾ E drept, că din inițiativa d. Romulus P. Voinescu s'a pus bazele în 1920 a unei școli de poliție științifică pentru pregătirea tehnică a ofițerilor subalterni de poliție, nu putem însă preciza în ce măsură această lacună în pregătirea ofițerilor de poliție s'a ameliorat prin cursurile teoretice ținute, întrucât, după cât suntem informați această școală nu dispune încă de un laborator tehnic.

Deasemenea știm că d. Buzescu, actualul director al prefecturii poliției din capitală, depune o muncă stăruitoare, sub binevoitorul concurs al d. General Nicoleanu, pentru pregătirea ofițerilor de poliție a Prefecturii Capitalei.

pacitatea profesională, abilitatea cu care lucrează, zelul pe care-l depune, devotamentul pe care-l arată, va deveni un rutinar fără entuziasm, un tipicar fără inițiativă, ceea ce constituie pentru polițist un defect cu dezastruoase urmări asupra activității sale.

Nimic mai adevărat. Polițistul trebuie să fie insuflit de o pasiune fără margini în urmărirea infractorului, să depue o muncă neobosită de zi și noapte, el neavând orele fixate de lucru ca ori-ce funcționar de birou, să manifeste o deosebită aplicațiune în alegerea indicilor, care să-i călăuzească pașii pe urmele delicventului — în sfârșit să poșadă puterea de inițiativă, singura care poate deschide orizontul cercetărilor sale.

Prin urmare, se cere o deosebită atențiune în recrutarea personalului polițienesc pentru a putea corespunde înaltei sale misiuni. Aci se aplică zicătoarea: *mulți chemați, puțini aleși*. În poliție pot să între mulți, dar trebuie să rămâie numai cei capabili.

Al doilea rău care contribuie la înlăturarea elementelor capabile, ca să între în poliție este *insuficiența salariului*.

Căci cum ar putea un *subcomisar* cu un salariu de 2000 de lei lunar să-și facă conștiincios datoria, să depue tot zelul în descoperirea infractorilor, să fie la curent cu noile metode de investigație, etc?

Personalul polițienesc trebuie să fie retribuit, ca să fie deasupra nevoilor zilnice, ca să-și poată concentra toată atențiunea și activitatea sa numai în îndeplinirea datoriei sale.

În sfârșit al treilea rău, care contribuie la recrutarea unui personal polițienesc inferior este și modul de *pensionare*.

Intrădeavăr, personalul poliției judiciare prin felul funcțiunei ce exercită, este supus de cele mai multe-ori la riscurile pierderii vieții sale, chiar înainte de a împlini anii de pensie, în cât ei trebuie să fie asigurați — și mai ales familia sa. Statul, al cărui devotat apărător este polițistul, trebuie să-i *garanteze* o pensie onorabilă, fie că polițistul moare în exercițiul funcțiunei, fie că și-a împlinit anii de serviciu.

Dreptul la pensie, zice Reiss, trebuie acordat ofițerilor și agenților de poliție judiciară după *douăzeci de ani de serviciu*. Limita de vârstă a agenților și subalternilor să nu treacă *de 45 de ani*.

În cazuri speciale, polițistul trebuie să aibă drept la pensie și *după cinci ani de serviciu*, îndeosebi pentru *agenții de poliție judiciară* a căror sănătate a fost sdruncinată în interesul serviciului.¹¹⁾

Actuala lege a pensiilor, e drept, că pentru anume categorii de funcționari, a micșorat anii de serviciu, însă nu a determinat maximul și minimul, ceea-ce va trebui să se facă prin legea specială a organizării poliției.

Noi credem că principiile anunțate de d. Reiss pot fi adoptate în ceea-ce privește *pensionarea personalului polițienesc*.

Într'adevăr atât agenții de poliție cât și ofițerii de poliție fiind asigurați că activitatea lor plină de atâtea riscuri, va fi recompensată printr'o pensionare care să le asigure o existență liniștită și onorabilă, ei vor depune tot zelul, tot devotamentul lor, calități absolut esențiale unui bun polițist. Pe lângă aceasta, o bună pensionare, va atrage și elementele capabile și destoinice, din care s'ar putea recruta un bun personal polițienesc inferior și superior.

Pe de altă parte „asigurarea contra boalelor, accidentelor și asupra vieții” trebuie să fie astfel stabilită ca polițistul să fie la adăpostul oricărei griji pentru viitor, chiar când survine un accident, care îl face inapt pentru serviciu. Cvantumul trebuie să fie astfel calculat ca să-i fie îndestulor atât lui, cât și familiei sale ca să poată trăi în mod onorabil.

— „În caz de moarte în exercițiul funcțiunei, întreținerea familiei sale: văduva și copiii să cadă în sarcina

Statului, când suma plătită ca asigurare n'ar fi îndestulătoare pentru trai.”¹²⁾

Iată deci principiile, cari ar trebui să stee la baza recrutării unui personal polițienesc destoinic și apt, cari sunt absolut necesare să fie introduse în legile de organizare polițienească, ca un stimulent pentru îndeplinirea conștiincioasă a datoriei.”

7. Însă nu-i suficientă numai recrutarea unui personal, care să dea chezeșie de aptitudine profesională, de cinste, conștiinciozitate, devotament în îndeplinirea datoriei, ci trebuie să i-se facă și pregătirea profesională.

La noi aceasta pregătire profesională și tehnică este privită chiar și azi ca ceva *accesoriu*, și de cele mai multeori este complect neglijată.

Se crede în general că meseria de polițist judiciar este mai mult o *artă*, decât o *știință*. Un polițist, zic mulți profani, trebuie să aibă „miros de copoi” și este îndeajuns de pregătit pentru meseria sa!...

Ce-i trebuie să mai fie în curent cu noile metode de investigație, „să știe dactiloscopia, să știe să se folosească științificește de urmele lăsate de criminal sau de lucrurile găsite”, în sfârșit, „să știe se conserve cel puțin acele urme, din care medicul legist, chimistul expert”, va trage probe de nezdrobot contra autorului crimei.”¹³⁾

Din cauza acestei nepregătiri tehnice și profesionale multe crime rămân nedescoperite.

Astfel statistica parchetelor din Vechiul Regat ne evidențiază acest fapt destul de elocvent. În 1911 din 111,383 de plângeri și denunțuri, 68.748 au fost clasate, deci 68%, parte că nu erau întemeiate, parte că autorii faptelor criminale nu au fost descoperiți; iar în 1902 din 138.337 au fost clasate 94.988 sau 72%.¹⁴⁾

Ori această pregătire nu se poate face decât prin *școală* și în *laboratorii tehnice*.

Prin urmare, acela care se dedică profesiunei de polițist, pe lângă licența sau doctoratul în drept pentru ofițerii de poliție, și *bacalaureatul* pentru agenți, trebuie să urmeze și o *școală de specializare polițienească*, fără de care nu se poate desăvârși un bun polițist, ori câte aptitudini profesionale naturale ar avea: inteligență, spirit de observație, inițiativă. Ceea-ce ar putea câștiga în mulți ani printr'o experiență scump dobândită, ar putea căpăta într'un an sau doi de studii speciale, fiindcă știința nu este altăceva decât o experiență acumulată.

Astfel de școli de poliție bineorganizate sunt în Italia, Belgia, Germania, Elveția, Anglia, Statele-Unite, etc.

„Laboratoriul de poliție științifică, zice d. Reiss, trebuie să serve ca școală de pregătire pentru toate cadrele poliției judiciare, în sensul, că ori-ce agent, în măsura însărcinării și gradului său, trebuie să facă un stațiu mai mare sau mai mic, pentru a se familiariza cu mijloacele tehnice de anchetă polițienească modernă.”¹⁵⁾

Iar d. Locard: „Expertiza scrisurilor, identificarea recidiviștilor, critica mărturisirei cunoscută astăzi o tehnică riguroasă, pe care un bun polițist nu trebuie să o ignoreze. Ancheta a intrat aproape de un deceniu pe o cale științifică. Laboratoriile de poliție științifică se înmulțesc. Și după cum se vede, de altfel și în romanele lui Canon Dayle, un criminal se descopere, fără alte mijloace decât observațiunea urmelor și raționamentul. Programul „tratată de poliștiții de roman a fost realizat de poliștiții de laborator.”¹⁶⁾

Funcționarii poliției judiciare trebuiesc să se inițieze de asemenea cu „Serviciul identității judiciare: antropometrie, dactiloscopie, portret vorbit, ridicarea urmelor, etc.”¹⁷⁾

¹²⁾ Reiss op. cit. pag. 84.

¹³⁾ Ibidem loc. cit.

¹⁴⁾ Vezi *Statistica judiciară a României* pe anii 1912, 1913 și 1914.

¹⁵⁾ Reiss op. cit. pag. 66 și urm.

¹⁶⁾ D. Inspector de poliție Vasile Daschievici, directorul revistei *Paza* în nr.ii 2 și 3 din 1921, într'un articol intitulat „Insuficiența poliției noastre”, a descris într'un chip atât de sesizant paupertatea intelectuală a ofițerilor noștri de poliție.

¹⁷⁾ Reiss, op. cit. loc. cit.

¹¹⁾ Reiss op. cit. pag. 83.

Iată după d. Reiss, un specialist în materie, ce ar trebui să poșeadă un ofițer de poliție judiciară pentru a-și însuși pregătirea tehnică: cunoștințe de drept și procedură penală, anatomie cu exerciții asupra cadavrelor, medicină legală, chimie organică și anorganică cu aplicațiuni practice, toxicologie, fizică experimentală, poliție științifică, fotografie teoretică, exerciții practice de expertize judiciare și polițienești, exerciții de fotografie judiciară, expertize practice de folosuri, identificarea prin amprentele digitale, urmă de pași, de sânge, etc.¹⁷⁾

Iar după d. Ottolenghi se mai cer cunoștințe de antropologie, de sociologie criminală, de psihologie criminală, etc.¹⁸⁾ ca un compliment necesar educațiunii sale profesionale, căci prin ajutorul acestor discipline științifice, polițistul își poate da seamă de caracterele razei căruia aparține, de legile, cari stau la baza criminalității, de morăvurile, caracterele speciale lumii criminale, deci îl pun în măsură de a putea lupta mai cu succes contra criminalului.

Se înțelege dela sine, că aceste cunoștințe absolut indispensabile unui polițist modern, nu se pot câștiga în universitățile de drept, ci în școli speciale, prin cursuri teoretice și practice de profesori cari pricep aceste științe auxiliare ale dreptului penal.

În sfârșit tot ca un compliment al educațiunii tehnice, e nevoie și de exerciții corporale „cari pe lângă că întăresc corpul, dar măresc și curajul polițistului, precum învățarea jiu-jițului, boxului, mânăuirea bastonului, alergare, tragerea cu revolverul, etc.

Într'adevăr polițistul este un militar civil, el are de luptă cu elementele cele mai periculoase ale societății, și în lupta ce se angajează pe lângă abilitatea intelectuală, care în unele cazuri poate suplini forța fizică, trebuie să poșeadă și puterea fizică ca și toate mijloacele moderne de luptă.

Ceva mai mult, noi am cere ca să știe să conducă și automobilul, o luntre, se înoate, etc., astfel ca în anumite împrejurări, să nu fie desarmat în fața criminalului, care nu cruță nimic pentru a putea scăpa de sub urmărire sa.

Pe lângă aceste calități, pe cari le-am putea numi fizice, polițistul mai trebuie să știe „să se adapteze mediului unde operează, atât cu îmbrăcăminte cât și cu maniere și vorbire, el trebuie neapărat să cunoască una sau mai multe limbi străine”, după cum spune, cu drept cuvânt Reiss.

Astăzi criminalul nu mai este un incult, el știe să pună la contribuțiune toate mijloacele tehnice pe cari știința i-le pune la îndemână. Pentru a-l putea combate cu succes, polițistul trebuie să-i fie dacă nu superior, cel puțin egal, mai cu seamă că astăzi criminalitatea a evoluat spre loviturile abile, cari să evite cât mai mult suprimarea victimei. Ori acest soi de delicvenți spre a scăpa de ochii vigilenți ai poliției se ascund, împrumutând manierele, vorbirea, gesturile persoanelor culte, și cele mai adeseori îi găsești în mediul lumii bune, cu *escrocii*, *delapidatorii*, *pungașii de buzunare*, *hoții de hoteluri* etc.

Un bun polițist deci, ca să se poată strecura în acest mediu, trebuie să-i cunoască la perfecțiune, portul, obiceiurile, manierele, modul de a vorbi și de a se comporta, fără să fie descoperit.

8. Concluzie. Din expunerea sumară a modului cum este organizată astăzi poliția judiciară și a chipului cum ea funcționează, rezultă că este departe de a fi ceea ce trebuie pentru a corespunde menirii sale, astfel că ea prezintă unele lacune.

De aceea din acest punct de vedere, noi am preconizat, pentru o mai bună apărare socială, reorganizarea acestei instituțiuni, pe următoarele principii:

I. Separarea poliției judiciare de cea administrativă, în sensul ca atribuțiunile ei să fie clar determinate de acele ale poliției administrative sau preventive, cel puțin pentru crime sau delictе.

II. Specializarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară.

III. Recrutarea să se facă în condițiuni cât mai riguroase, avându-se în vedere nu numai diploma de licențiat în drept, ci și pregătirea tehnică și profesională.

Căci un locotenent sau un căpitan fie activ, sau de rezervă, nu va putea fi nici odată un bun polițist, ca și un subcomisar fost sergent în armată sau chiar cu patru clase gimnaziale, fără o pregătire tehnică de specialitate, absolut indispensabilă exercitărei profesiunii sale.

IV. Avansările să se facă începând de jos în sus, în sensul, că chiar agentul de poliție, care își însușește cunoștințele tehnice și are cultura necesară, să poată spera într'o zi că va putea ajunge chiar până la conducerea serviciului.

S'a constatat în totdeauna că polițistul care a trecut prin toate gradele profesiunii sale, este cu mult mai superior aceluia care s'a improvizat direct în șef în baza unor aparente aptitudini, fiindcă știind atribuțiunile fie-cărui grad, apreciază mai bine aptitudinile ce se cer subalternilor lui, și știe să dea ordine, care se conducă la o acțiune potrivită bunului mers al serviciului.

V. Personalul poliției judiciare trebuie să fie bine salariat în raport cu funcțiunea s'a, ca să poată fi la adăpostul ori-cărui griji materiale, deci ori-cărui tentațiuni, care l'ar putea sustrage dela îndeplinirea conștiincioasă a datoriei sale. Ori ce sacrificiu din partea statului în aceasta privință nu este inutil, căci este vorba de apărarea vieții, onoarei și avutului cetățenilor săi.

VI. Personalul poliției judiciare trebuie să fie pensionat după douăzeci de ani de serviciu, iar în caz de morte în exercițiul funcțiunii să se asigure familiei o pensiuie, care s'o pună la adăposul nevoilor materiale; precum și asigurări în caz de boală, accidente, etc.

VII. Să se instituească școli pentru agenții de poliție judiciară pe lângă Direcțiunea generală a Poliției și Siguranței generale a statului, și laboratorii și clinici polițienești pe lângă Prefecturile de poliție din București, Iași, Cluj, Cernăuți, Chișinău și Oradea-mare, unde acei ce se dedică profesiunii polițienești să-și poată însuși tehnica profesională.

VIII. Să se înființeze pe lângă facultățile de drept sau de medicină din București, Iași, Cluj și Cernăuți o școală de poliție științifică pentru pregătirea personalului superior al poliției judiciare, după modelul celei dela Lausanne, Roma, Bruxelles, Columbia, etc.

Licența în drept sau în științe de stat (!) nefiind suficientă pentru a se putea pregăti științificește un bun polițist.

IX. Să se excludă cu desăvârșire politica din poliție, fie cu privire la numirea personalului polițienesc fie cu privire la avansări, ca să se evite întrarea elementelor nepregătite și avansările nemeritate.

X. Să se facă din polițist un magistrat specializat.

XI. Poliția judiciară să depindă de Ministru de Justiție.

XII. Să se constituie o strânsă colaborare între poliția preventivă, de siguranță și cea represivă, în interesul unei mai bune funcționări a celei din urmă.

Numai atunci se va consolida „prestigiul polițistului”, pe care opinia publică îl privește cu atâta neîncredere și se ni se ierte expresia: „dispreț”.

Numai consolidându-se astfel reorganizarea poliției judiciare, vom face din ea o instituție folositoare apărării sociale, iar delicvenții vor ști că au în fața lor niște adversari de temut, că isprăvile lor nu vor rămânea multă vreme necunoscute; în sfârșit că cetățeanul va căpăta liniștea necesară, știind că are o poliție care-i garantează viața, onoarea și avutul său.

E. C. DECUSARĂ.

Doctor în drept din Paris.

Secretarul general al Cercului de studii penale, penitenciare și de poliție științifică.

¹⁸⁾ Salvatore Ottolenghi. Manual de poliție judiciară. Roma 1919.

MORALA IN POLIȚIE

Ordine, Siguranță, Dreptate sunt, cuvintele cari definesc Poliția în adevăratul și nobilul ei înțeles. În aceste trei cuvinte se găsesc îndeplin exprimate îndreptățirea și scopul acestei instituții publice. Nu poate exista ordine fără siguranță și dreptate și nu poate exista dreptate fără ordine și siguranță.

Societatea este întemeiată pe un contract social. Conviețuirea în societate nu ar fi cu putință fără înțelegerea reciprocă asupra unor anumite norme de conviețuire, asupra unor anumite legi, cari să îngrădească libertatea. Ordinea în societate nu ar putea fi păzită fără constrângerea acelor, cari nu respectă contractul social, cari calcă normele de conviețuire și legile, cari stabilesc granițele libertății fiecăruia.

Păzirea ordinii sociale, păzirea respectării normelor și legilor de bunăconviețuire, este întâia atribuție a Poliției: *atribuția sa administrativă*.

Dar omul în societate nu vine singur, el are bunuri, unele spirituale, altele materiale. Bunul cel mai de preț al fiecăruia este viața pe care societatea i-o garantează. Bunurile materiale de asemenea sunt un patrimoniu intangibil. Societatea garantează și bunurile materiale. Mai mult, societatea însăși are bunuri. Este viața comună, viața națională, viața socială, totațat de scumpă tuturor. Sunt averile comune, averile publice, patrimoniul nostru social, susținute prin eforturile noastre, prin jertfele noastre, prin voința noastră a tuturor.

Garantarea siguranței tuturor bunurilor, fie ele sufletești, morale sau materiale, fie ale indivizilor singuratici, sau comune, este a doua atribuție a Poliției: *atribuția socială*.

În sfârșit, dacă societatea îngrădește libertatea membrilor ei, le asigură în același timp și anumite drepturi, cari rezultă de altfel tocmai din îngrădirea libertăților și din nevoia omului de a avea o libertate. Dar în această îngrădire omul este deplin liber și nu poate fi oprit de nimeni în exercitarea drepturilor sale. Societatea are datoria să păstreze o cumpănă dreaptă pentru toți, să garanteze respectarea drepturilor tuturor, să asigure dreptatea deplină în executarea contractului social și în respectarea normelor și legilor de conviețuire în comun.

Respectarea drepturilor cetățenești și asigurarea unei dreptăți depline pentru toți, mai ales în ce privește viața comună este a treia atribuție a Poliției: *atribuția judiciară*.

Dar cuvintele scrise în fruntea acestor rânduri nu au numai însemnătate în ce privește temeiul existenței poliției ca autoritate publică și scopul ei în alcătuirea societății noastre. Ele cuprind sau trebuia să cuprindă întreg înțelesul Poliției cu organ social.

În împlinirea atribuțiilor sale, Poliția trebuie ca ea să-și respecte întâi devisa. Ordinea nu se poate ține fără ordine, fără disciplină, fără pildă bună. Siguranța nu se poate garanta fără respectul desăvârșit al bunurilor tuturor, fără cinste, fără curaj jertfitor. Dreptatea nu se poate asigura fără respectul ei, fără respectarea absolută a drepturilor oricui, fără respectul neșovăit al legii.

Un agent al poliției vicios este tot atât de dăunător pentru ordinea publică, cât este un preot vicios pentru morală și credință. Un agent necinstit este tot atât de primejdios pentru siguranța tuturor, cât este un militar trădător pentru țară. Un agent nedrept sau nerespectuos de legi este tot atât de vinovat, ca un magistrat, care ar împărți după plac și după interes, dreptatea. Agentul de poliție trebuie să fie cumpătat ca un preot bun, cinstit ca un militar viteaz și drept ca un judecător integru.

Pe această cale Poliția și-ar găsi încrederea și stima cetățenilor. „Beciurile poliției” nu ar mai căpăta faima sălilor de inchiziție din veacul de mijloc și Poliția în general nu ar mai fi o autoritate, care nu poate inspira decât neîncredere, teama, groază și ură.

INTERVENȚIA POLIȚIENEASCĂ

Nemărate sunt funcțiunile polițienești într'un stat modern și dacă cei chemați să le exercite nu sunt îndestul de pregătiți, pentru a le distinge, se pot face mari și dăunătoare confuzii. Este cu totul greșită concepția acelor, cari cred că organele polițienești pot exercita în aceeași cauză atribuții de putere legislativă și executivă deodată, că agenții de poliție pot fi în același timp și legiuitori și judecători. Cu toate acestea, absolutismul pentru desființarea căruia s'au dat așa de mari lupte politice, și cu atâtea jertfe, continuă și astăzi a stăpâni mentalitățile în poliție. Și dacă ne gândim la marile interese ce se ating prin menținerea acestui anacronism, vom înțelege cât de imediată este trebuința de a se înlătura această stare de lucruri, pentru buna propășire a instituției polițienești.

Dintre toate funcțiunile ce cad în sarcina organelor polițienești (ofițeri și agenți) cea mai plină de răspundere este intervențiunea. Se știe că poliția se exercită atât în mod preventiv cât și în mod represiv. Poliția poate fi sesizată, dar în cele mai multe cazuri ea trebuie să intervină din oficiu. Ofițerul sau agentul de poliție, căruia îi revine această sarcină, trebuie să fie înzestrat cu o largă cultură de specialitate și să aibă distinse calități. Căci orice intervenție, care nu se face la timp, cu tot tactul și cu respectarea garanțiilor legalității, jignește îndreptățite interese și provoacă explicabile nemulțumiri.

Orice cetățean este preocupat în primul rând de ceea ce îl interesează pe el mai îndeaproape. Astfel se explică fenomenul că intervenția polițienească este privită în genere ca nedreaptă, majoritatea cetățenilor fiind convinși deplin de dreptatea cauzei lor, pentru care acționează.

Dar se întâmplă și cazuri când intervenția polițienească se îndreaptă greșit cetățeanul aflându-se în acțiune legală. În cazul acesta totul depinde de tactul și priceperea polițistului ca demnitatea instituției să nu sufere nici-o știrbire.

Ne putem deci ușor imagina în ce grea situație se află organele polițienești, cunoscând că în viața fiecărui om se pot produce concomitent atâtea și atâtea acțiuni, contra cărora se poate pune în funcție intervenția polițienească.

În asemenea cazuri organelor polițienești li se cere mult tact, adânc respect al legalității, și o desăvârșită imparțialitate de procedură. Cei ce s'au dedicat frumoasei misiuni sociale, pe care o au polițiștii, să nu creadă că au o sarcină ușoară. Din acest punct de vedere, funcțiunea pe care o exercită ei este dintre cele mai grele.

De aceea trebuie să ne îngrijim ca recrutarea personalului polițienesc să se facă cu cea mai mare atențiune. Elementelor cari intră în poliție trebuie să li se ceară pe lângă o temeinică pregătire de specialitate, și o adâncă înțelegere a vieții. Din îmbinarea acestor cunoștințe poate rezulta o admirabilă funcționare a poliției.

Dar pentru a avea polițiști buni, bine pregătiți, cu caracter de fier, cu dragoste de meseria lor și pasionați de misiunea ce li s'a încredințat, ei trebuie să retribuiți în mod corespunzător cerințelor unei vieți omenești, de belșug fără risipă și de confort fără lux.

Sarcinile ce se impun unui polițist sunt cu mult mai grele decât ale celorlalți slujbași. El își expune viața în tot momentul pentru siguranța și liniștea cetățenilor. Deci salarizarea polițistului trebuie să fie în direct raport cu serviciul pe care el îl prestează și cu riscurile la care se expune. Și atunci când aceste lucruri vor fi înțelese, să sperăm că statul va face jertfele materiale necesare ca să avem polițiști buni și o poliție de progres.

N. GHIULEA
Profesor Univ. Cluj.

DR. ROMUL BOILA.
Profesor Univ. Cluj.

REGLEMENTAREA PROSTITUȚIEI

Una din cele mai grele probleme ce trebuiesc rezolvate de Polițiile orașenești, este problema reglementării prostituției. Autorii cei mai mari cari s'au ocupat cu aceasta gravă problemă, nu sunt de acord între ei. Cel mai mare autor francez, doctorul Parent-Duchâtelet, care a scris două volume groase, pline de statistici interesante, la începutul secolului al XIX lea, sub titlul: „De la Prostitution“ mărturisește că rămâne foarte nedumerit când e vorba să se pronunțe asupra celui mai bun și mai eficace sistem.

Asupra unui singur punct însă toți sunt de acord și anume că prostituția nu trebuie persecutată, ci reglementată și îndrumată.

Ori de câte ori un oraș a încercat să suprimă prostituția, cum a făcut-o München, capitala Bavariei, sau Lipsca, în Saxonia, și cum a făcut-o la noi Generalul Algiu, când a fost Prefectul Poliției Capitalei, s'a constatat peste puțin timp o extindere teribilă a tuturor bolilor venerice. Cazurile de sifilis se înmulțeau într'un mod îngrozitor și în statele unde spiritul catolicismului, — cel mai mare dușman al prostituției — nu avea preponderanță, legislatorii, sau mai bine zis polițiile s'au grăbit să revie la sistemul tolerării și reglementării prostituției.

Dupa cum trebuie să fie ea organizată?

Prostituția poate fi exercitată sub două forme. Fie izolată, fie în comun, adică în anumite case, locuite numai de prostituate. Care din aceste două sisteme este cea bună?

Toți autori sunt în această privință de aceeași părere că adecă trebuie încurajată prostituția în comun pentru motivele ce le vom arăta mai jos. Fapt curios însă, polițiile din toate statele au din contră o predilecție pentru prostituția izolată. Mai cu seamă în Franța prostituția în bordele tinde să dispară din ce în ce mai mult. Statistica dovedește că în Franța într'un secol, numărul bordelelor a scăzut la 30%, cu toate că prostituția s'a lătit și s'a întins într'un mod înspăimântător. Nu putem pretinde că cunoaștem cauza adevărată a predilecției ce o arată polițiile occidentale pentru prostituția izolată; credem însă că adevăratul motiv trebuie să-l constituie faptul, că prostituția în bordele cere o reglementare precisă, foarte greu de găsit.

Am spus că prostituția din bordele este mai bună ca cea izolată. Într'adevăr, prostituatele trebuie să fie toate cunoscute și supravegheate, atât din punct de vedere sanitar, cât și al cinstei profesionale. Or, această supraveghere este foarte anevoiasă față de prostituatele izolate. În primul rând, ele pot să-și exercite mult timp trista lor meserie, fără să fie cunoscute de poliție. Dacă în acest interval ele sunt bolnave, și mai toate sunt molipsite de boli venerice, aceasta fiind riscul firesc al indeletnicirii lor, — ele vor contamina, la rândul lor, pe toți clienții. Apoi, chiar dacă sunt înscrise la poliție, ele exercitându-și profesiunea nu numai la ele acasă, ci oriunde, în primul hotel venit sau chiar la domiciliul clientului, ele pot deveni foarte periculoase, fie furând portofoliul clientului, fie periclitându-i chiar și viața, dacă prostituata trăiește în mod obicinuit cu un criminal, care pentru a putea jefui pe „amantul de trecere“ nu se dă îndărăt nici dela o crimă.

Toate aceste neajunsuri sunt escluse într'o casă de prostituție. Acolo este o persoană responsabilă, așa zisă „Țață“, în Austria „Bordellmutter“ și „Madame“ în Franța. Clientela bordelelor este asigurată contra jafurilor și crimelor. Vizita medicală — actualmente făcută de două ori pe săptămână, — dă chiar o aparență de siguranță în contra bolilor venerice.

Se obiectează însă, că în aceste bordele, patroanele, pentru a-și mări câștigul, silesc prostituatele și clienții, să consume beuturi spiritoase, foarte scumpe, tarifate după instalația mai mult sau mai puțin luxoasă a bordelului și totdeauna falsificate, așa că sunt vătămătoare sănătății.

Se mai obiectează apoi că „Țața“ care are norocul să posedă o fată „cu căutare“, face tot posibilul ca ea să nu părăsească localul ei și în acest scop, o înfundă în datorii, vânzându-i ciorapi, cămăși, țigărete și băuturi, pe prețuri de speulă inumană și în cantități mai mari de cât ar avea nevoie. Bine înțeles că „Țața“ pretinde că fata nu poate părăsi bordelul, până ce nu-și va fi plătit toate datoriile, cea ce este imposibil, de oarece speculanta știe să manevreze în așa fel în cât datoriile să crească mereu, or-cât ar plăti sărmana prostituată.

În fine se mai obiectează că aceste Țațe, obicinuite să negustorească carnea vie a pensionarelor lor, nu se dau în lături să facă, la ocazie, și negoț cu minore.

La aceste obiecțiuni răspundem: În primul rând, chestia beuturii poate fi ușor reglementată, prețul ei fixându-se de poliție și trebuind să se afișeze în local pe afișe vizate de poliție, iar calitatea beuturilor putând fi controlată de către un institut chimic.

În ce privesc datoriile, este suficient ca livretele ce se dau acestor prostituate să poarte mențiunea, — repetată și cu grai viu, în momentul înmânării lor, — că patroana casei de prostituție nu poate reținea pe nici o prostituată, sub niciun motiv, nici măcar sub acel de datorii contractate și încă neachitate.

În fine pericolul de deturnare de minore este mult mai puțin probabil, din partea acestor femei cari sunt zilnic în contact cu organele polițienești, de cât din partea „traficantilor particulari“ cari își exercită meseria lor ticăloasă în mod clandestin.

Din toate punctele de vedere deci prostituția ar trebui canalizată spre casele publice.

Bordelele ar trebui însă supuse următoarelor îndatoriri:

1. Nici o femeie nu poate fi primită pensionară înainte de a dovedi cu acte în regulă pe cari trebuie să le prezinte la poliția locală: identitatea, vârsta, domiciliul, locul nașterii și comuna de unde vine. Apoi consimțământul soțului, dacă este măritată ori învoirea părințească dacă este minoră.

2. Casele de prostituție să fie inspectate zilnic atât din punctul de vedere igienic cât și cel sanitar până în cele mai mici detalii.

3. Toate femeile trebuiesc vizitate zilnic de medicul poliției autorizat special pentru aceasta. Am zis toate femeile, adică nu numai prostituatele propriu zise, dar și servitoarele, supraveghetoarele și chiar Țața, dacă aceasta nu este căsătorită, sau dacă e mai tineră de 50 de ani, știut fiind că, în caz de lipsă și acestea se dedau prostituției.

4. Inspecțiile zilnice trebuiesc făcute în toate încăperile, din pod până'n pivniță pentru a se convinge agentul că nici o fată nu este ascunsă undeva, sau reținută în contra voinței ei.

5. Medicul se va interesa zilnic dela toate prostituatele dacă au vr'o plângere de făcut și dacă primește asemenea plângeri, le va comunica de urgență, nu comisarului, ci șefului suprem al poliției locale.

Rămâne de reglementat o singură chestiune care este și cea mai grea. Cum trebuie adecă repartizate casele de prostituție?

La început ele erau situate la marginea orașelor, lângă râul care trecea în apropiere, de unde și cuvântul franțuzesc: „bordel“ („bord“ însemnând malul râului). Apropierea apei curgătoare permitea spălăturile necesare corpului, până când îndepartarea acestor case din centrul orașului avea de scop să nu ofenseze pudorarea publică.

Astăzi relegarea lor este din cauza întinderii prea mari a orașelor și imposibilă și inutilă. Morala publică s'a schimbat în mod considerabil. Azi nu mai predomină, în această chestiune, de cât oportunitățile sanitare și de siguranță. S'au născut deci două sisteme. Unul,

care propune că anumite străzi să fie consacrate exclusiv caselor de prostituție, altul, care preconizează izolarea lor, adecă câte o singură casă publică într-o stradă.

Partizanii primului sistem pretind că toată strada fiind compusă numai din asemenea case, supravegherea și reglementarea lor este mai ușoară. Ceialaltii pretind, cu tot atât de mare dreptate, că apropierea acestor case prezintă multe inconveniente. În primul rând, dese scandaluri provocate fie de bărbații cheflui, fie de prostituatele diferitelor case, mai în totdeauna învrăjbite și geloase unele pe altele. Apoi imposibilitatea de a traversa ori parcurge aceste străzi de către cetățenii liniștiți, de femeile și de fetele cinstite. Fiindcă pe de-o parte trecerea prin asemenea străzi poate da de bănuț, că persoana trecătoare ese dintr-o casă de prostituție, pe de altă parte, ea este expusă la bruscarea pudoarei prin cuvinte puțin alese din partea prostituatelor.

În România a predominat întotdeauna primul sistem cu case numeroase în una și aceeași stradă. A fost o vreme când strada Matei Mille (fostă Teatrului), Str. Sft. Ionică, Str. Zorilor etc. formau adevărate cartiere de prostituate, așezate după colțul perdelei. În ultimul timp faimoasa „Crucea de piatră” era un cartier de bordele. De curând însă s'a decis desființarea și a acestui cartier infect, în care scandalurile se țineau lanț.

În Belgia casele de toleranță formează străzi întregi unde prostituatele așezate la fereastră bat cu un creion în geam, ori decâteori trece vre-un bărbat. La Viena stradele din dosul Bisericii Sf. Stefan, sunt deasemenea consacrate bordelelor.

Părerea noastră este, că casele de prostituție, la noi cel puțin, unde clientela este compusă aproape exclusiv de derbedei, trebuie să fie izolate, pentru a preîntâmpina scandalurile și pentru a înlătura focarele de infecție. Paza lor poate să fie tot așa sau chiar mai bine făcută, dacă ele nu sunt prea aproape unele de altele.

Un sistem mixt foarte curios și excelent din toate punctele de vedere, există în Dresda, capitala Saxoniei. Și acolo anumite străzi sunt consacrate prostituției. Așa de. es. faimoasa „Kirchengasse” o stradă laterală a stradei principale: Pragerstrasse. Iată sistemul din Dresda: Toate casele își au câte o „Țață” responsabilă, pe care însă clienții nu-o văd niciodată. Salon comun, salon de chefuri nu există. Fiecare prostituată are o cameră. Fiecare casă are două porți. Una, larg deschisă, a doua la o depărtare de cinci metri în gangul casei, înainte de scări. Poarta aceasta e prevăzută cu o sonerie care dă alarma ori de câte ori intră sau iese cineva; iar Țața n'are altă grijă decât să supravegheze aceste ieșiri și intrări. Prostituatele se plimbă liniștite în acea stradă, fără să adreseze cuiva un cuvânt. Un „Schutzmann” (sergent de stradă), postat în mijlocul străzii veghează la păstrarea ordinii. Bărbații se plimbă de asemenea, foarte liniștiți singuri, sau în grupuri. Dacă văd o femeie care le convine ei fac un semn discret cu capul sau cu ochiul și prostituata își îndreaptă imediat pașii spre locuința ei, urmată de clientul găsit.

Acest sistem este cel mai bun, dar n'ar putea fi încă practicat la noi, unde autoritatea sergentului de stradă este aproape nulă, unde centrul orașului este lipsit de străzi destul de înguste, pentru a fi ușor supravegheate și stăpânite și unde, la mahala, păstrarea ordinii este aproape imposibilă. Deci, pentru momentul de față cel puțin, casele de prostituție la noi trebuie încurajate, sprijinite, supravegheate și izolate.

Dr. G. A. MANDY

Legitima apărare datează din timpuri foarte vechi. Legile lui Moise prevăd că hoțul nocturn poate fi omorât. Cele XII tabele încă admiteau omorârea hoțului noaptea. Ea a existat și mai înainte fiindcă instinctul de conservare al omului a dictat să se răspundă unui atac cu apărarea.

În legiurile vechi române încă găsim legitima apărare: „Cine va omori apărându-și viața de primejdie nevinovat este” zice pravila lui Caragia.

Legitima apărare a fost caracterizată prin formula: *forță contra forței* (vis contra vim). O mai fericită formulă este *forță contra violenței*.

Forță înseamnă aplicarea justă a acesteia, iar violență înseamnă forță injustă. Aplicarea forței juste contra celei injuste este conformă cu ordinea morală.

Pe ce temei, pe ce bază, nu se pedepsește legitima apărare? La această întrebare s'au dat răspunsuri diferite.

Unii au zis că legitima apărare nu este un act just (drept), ci un act injust, adică o infracțiune, dar nu se pedepsește fiind o scuză sau cauză de impunitate. Un reprezentant al acestei teorii zice:

Numai societatea (statul), are dreptul de a aplica forță și a exercita represiune, individul nu are acest drept. Deci dacă individul aplică forță, (caz de legitimă apărare) el comite un act injust, o infracțiune. Starea de necesitate momentană, în care se află individul în apărare, nu poate transforma injustul în just, nedreptul în drept. Astfel actul ce-l comite este un act injust, dar nu se pedepsește.

Alții zic că legitima apărare este în sine însuși un act just, un act drept, deci nu numai că nu se pedepsește, dar nici nu este infracțiune. Iată cum o explică: Temeiul legitimei apărări este reinvierea dreptului de apărare privată din cauza neputinței momentane a apărării publice. Căci apărarea publică este organizată pentru a înlocui apărarea privată și pentru a înfrâna excesele aceștia. Când însă apărarea publică nu poate interveni într-un moment dat, atunci este îndreptățită apărarea privată. Un adevăr ce se exprimă și prin cuvintele: *necesitatea nu are legi*.

Elementele principale ale legitimei apărări sunt *atacul și apărarea*.

Ce este *atac*? Legea nu ne clarificând ce să înțelegem sub acest cuvânt, va trebui deci să-i luăm înțelesul comun. *Prin atac înțelegem o mișcare, o acțiune pozitivă a unei ființe vii cu scopul de a schimba în mod nefavorabil o stare existentă*. O inacțiune nu poate constitui nici odată un atac. Atacul trebuie să vină deci dela o ființă vie și să fie nefavorabil. Atacul nu poate proveni de la animale.

Apărarea este acțiunea prin care se anihilează efectul nefavorabil al atacului.

Obiectul legitimei apărări după cea mai largă noțiune existentă, este totalitatea bunurilor juridice personale sau patrimoniale.

Noțiunea legitimei apărări în codul-penal român, o determină art. 58, care zice: „Nu este nici crimă nici delict, când fapta va fi săvârșită din cauză de legitimă apărare. Apărarea este legitimă când este necesară spre a respinge un atac material, actual și injust în contra persoanei sale sau a altuia. Se socotește ca legitimă apărare și cazul când agentul, sub imperiul tulburării, temerii sau teroarei a trecut peste marginele apărării.”

Art. 257 al. 2 codul penal care zice:

„Dacă fapta s'a săvârșit apărându-se cineva în contra autorilor de furtisaguri sau jefuire, executată cu violență admite legitima apărare și pentru apărarea averii.

Momentul inițial, adecă acel moment în care poate avea loc legitima apărare, îl determină atacul.

Atacul trebuie să fie actual (existent). Este suficient și atacul imitent, adecă amenințator. În ambele cazuri trebuie să fie direct. Astfel voi fi în legitimă apărare, dacă ucid pe acela care pune mâna pe cuțit, sau pe sabie pentru a mă ataca. Nu trebuie să mai aștept până ridică cuțitul sau sabia asupra mea.

Până la care moment se poate exercita legítima apărare ?

Atât timp cât prin atitudinea agresorului se amenință o nouă violare, sau intensificarea violărei sau repetarea atacului.

În principiu contra atacului consumat, răului produs, pericolului trecut, nu mai este necesară apărarea pentru înlăturare. Acțiunea victimei sau a unei terțe persoane în acest caz ar fi un act de răzbunare, iar nu act de apărare. Chestiunea se pune, dacă există legítimă apărare împușcând după hoțul care fuge cu lucrul furat, căci în acest moment furtul este deja consumat. Principiul dominat este că da, căci după definiția de mai sus, fuga hoțului intensifică, mărește primejdia, paguba.

Să mai pune întrebarea : Are loc legítima apărare numai în contra unui atac actual (existent) sau și în contra unui atac viitor ? Adică, pregătirile pe cari le face cineva în contra unui eventual atac în viitor intră în noțiunea legítimei apărării ? Aceste pregătiri ar fi : arma automată, groapa de lup, cursa, sârma ghimpată, etc. Exemplu : bancherul instalează lângă casa cu bani un aparat automat, sau proprietarul sapă în jurul proprietății sale gropi de lup cu sârma ghimpată. Dacă cineva încearcă să deschidă casa de bani va fi împușcat de arma automată, sau dacă încearcă să intre pe averea proprietarului va cădea în groapa de lup, unde va muri. Actele de mai sus intră în legítima apărare, căci apărarea a intervenit nu înainte, ci chiar în momentul atacului. Înainte de atac a existat numai prepararea. În acest caz este caracteristic faptul că apărarea se întâmplă în absența persoanei care o exercită, pe când în celelalte cazuri apărarea se face de însuși persoana în momentul atacului.

Atacul trebuie să mai fie *injust*. Dar ce este un atac *injust* ?

Injust este atacul contrar dreptului, atacul care se prezintă în formă de infracțiune. Dar atacul este injust și atunci, când el nu constituie infracțiune.

Atacul injust poate să vină și dela o persoană neresponsabilă penalicește: copii, nebuni, somnambuli, hipnotizați, cari în temeiul unei scuze nu răspund de faptă. Mai poate veni și din partea persoanelor, cari beneficiază de dreptul de imunitate sau exteriorialitate. În contra atacului delictuos al unui consul strein poate exista legítima apărare. Legítima apărare există și atunci, când însuși apărătorul a avut o atitudine provocatoare. Exemplu M. zice lui N., „porcule”. N. scoate revolverul ca să împuște pe M. În acest caz M. poate respinge acest atac pe baza principiului proporționalității, căci este contrar ordinii de drept, ca la un atac relativ mic (insulta lui M.) să se admită un act de apărare, care să se poată urca până la stângerea vieții.

În contra legítimei apărări nu are loc legítima apărare. Exemplu : cineva-mi intră noaptea cu violență în casă. Eu vrând să trag cu arma el mă împușcă mai iute pe mine. El nu poate invoca legítima apărare.

Nu are loc legítima apărare față cu atacul săvârșit de cei ce au dreptul de a exercita disciplina casnică : tatăl față de copii, bărbatul față de femeie, tutorele față de copiii, cari i-au fost incredințați spre educație, stăpânul față de servitori, etc. Depășirea acestui drept însă dă loc legítimei apărări.

Se pune chestiunea dacă la actele autorităților publice se poate opune rezistență, există legítimă apărare în contra actelor presupuse ilegale ?

De exemplu : Un sergent arestează un cetățean. Acesta însă crede că arestarea lui este ilegală. Se poate sau nu folosi de dreptul legítimei apărări ?

Părerile sunt împărțite. Unii susțin că cetățeanul trebuie să se supună autorităților în mod absolut (*teoria pasivității*) căci acestea au în sprijinul lor presupunerea legalității, adică se presupune că lucră numai conform legii, niciodată ilegal, deci actul lor, atacul este just și niciodată injust. Cetățeanul de altă parte are dreptul să-și

ceară satisfacție pe cale legală dacă este cazul. Alții susțin o teorie mai liberă (*teoria liberală*) zicând că în baza dreptului omului, are loc legítima apărare din partea cetățeanului și în contra atacului autorităților. Se poate împotrivi pe rizicul și pericolul său. Dacă s'a opus pe nedrept va fi pedepsit pentru rebeliune. În sprijinul lor se citează uzul din evul mediu, când autoritățile aveau cel mai mare respect, și când exista totuși dreptul de legítimă apărare chiar și în contra împăratului și al papei. De ce atunci astăzi să nu fie permis în contra unui „agent al forței publice abuziv și imbetat de puterea sa” ?

Cea mai dominantă părere este cea intermediară, adică că dacă un agent al forței publice, comite un act ilegal în cercul atribuțiilor sale cu formele legale nu are loc legítima apărare, cetățeanul arestat putând totuși opune rezistență agentului care va încerca să-l brutalizeze, fiindcă bătaia și brutalizarea nu fac parte din atribuțiunile legale.

Apărarea trebuie să fie *necesară*, adică numai atât cât este necesară pentru înlăturarea atacului.

Actul apărării poate fi *delictuos* : omor pe cel ce mă atacă, sau îi cauzez leziuni ; *nedelictuos* : fug dinaintea atacului și scap fără să cauzez vre-o leziune agresorului.

Se pune chestiunea : Pe cari acte trebuie să le aleagă cel atacat, pe cele *delictuoase* : să omoare pe agresor, sau pe cele *nedelictuoase* : să fugă dinaintea lui ?

Unii zic că altul delictuos este scuzat numai atunci când nu poți să fugi, sau să ceri ajutor, să rogi iertare, milă, să să chemi poliția în ajutor. Dacă ai putut face acestea și nu ai făcut, nu ești în legítimă apărare. Ei zic că atributul „necesară” înseamnă că a fost necesar acel act, căci altul nu ai avut la dispoziție, dar dacă ai avut altul, acesta nu era necesar, deci nici legal și nu există legítimă apărare. Opinia contrară și dominată este că atributul „necesară” nu înseamnă singurul act necesar, singurul care se oferă, ci înseamnă orice act, delictuos sau nedelictuos, care se poate folosi atât timp cât apărarea este necesară pentru înlăturarea atacului, adică dela momentul inițial al atacului până la înlăturarea pericolului, momentul final al legítimei apărări și nu actul singur necesar al apărării. Deci cel atacat are dreptul să se apere prin mijloacele cari îi stau la dispoziție, el nefiind dator să caute alte mijloace nedelictuoase. Obligatorivitatea strigătului după ajutor, ascunderii, țipetului, ar însemna să obligi pe un om la acte, în urma cărora societatea l-ar considera de laș. Ori cel în drept nu poate fi umilit la lașitate față de cel care este pe un teren nedrept, pe de altă parte ajutorul ar sosi cu întârziere în defavoarea celui atacat. Cu atât mai puțin este obligatorie fuga. „Statul nu-și poate obliga cetățenii la lașitate.” Dreptul nu este dator a ceda nedreptului.

Există totuși o derogățiune, că adică fuga nerușinoasă (cum honore) și indicată de considerațiuni morale și umane se impune. Așa ar fi cazul când te retragi din fața părintelui sau a unei persoane iresponsabile.

Elementele legítimei apărării se judecă întotdeauna obiectiv, în concreto și nu abstract.

Să pune întrebarea că dacă apărându-te vei leza și bunurile unei alte persoane decât a agresorului vei avea răspundere sau nu ?

După textul legii apărarea nu este restrânsă numai la apărarea în contra agresorului. Din text reiese clar că necesară fiind și lezarea terțiului pentru a scăpa de primejdie vei fi tot în legítimă apărare.

O altă întrebare care se pune este, că cine poate să exercite apărarea, numai persoana atacată, sau și alte persoane cu totul streine de acel atac ?

Răspunsul este că ori ce persoană fără restricțiuni. Ba chiar și atunci, când cel atacat protestează.

Loc. ISPAS NICODIM
licențiat în drept

U R M Ă R I Ț I

Stanciu Moraru, perceptorul circumscripției Arcis, jud. Cetatea-Albă, care a dispărut având asupra sa aproximativ suma de 300.000 Lei și lăsând la hotel acte în valoare de 200.000 Lei.

Semnalmente: născut în R.-Sărat, 33 ani, statura înaltă, corpolența robustă și blond. La prindere va fi înaintat Prefecturii Poliției Cetatea-Albă.

Pleșa Augustin, din comuna Criștior, născut în anul 1895, fiul lui George și Elisabeta, cu următoarele semnalmente: talia 170 cm., fața rotundă, părul negru, ochii căprui, mustața mică neagră. Numitul este bănuț că în anul 1923 luna Aprilie, a asasinat pe tatăl său Pleșa Gh. care în momentul acela au și dispărut dela domiciliul și nu se știe de urma sa. — În caz de prindere va fi înaintat Tribunalului Arad.

Postul de jand. Criștior No. 702/925.

Belényesy Josif, ungar, originar din Diciosâmărtin, Târnava-mică, etate 23 ani, talia 170 cm. blond, părul și sprâncenele castanii, ochii căprui, mustața rade, casier al stației C. F. R. Gătaia, jud. Timiș, care în dimineața zilei de 23 Mai a. c. a dispărut din serviciu luând cu sine suma de Lei 55.000 ce era împachetată în ziua precedentă spre a fi trimisă Inspecției Timișoara de către control.

Comp. de jand. Timiș No. 3230.

Nicolas Karadamkis, zis Papa Constantinopolos, de 26 ani, brunet, ochii castanii, talia 160 cm. părul negru, mustața tunsă englezește, vorbește limba greacă, urmărit de autoritățile grecești și Cabinetul I. de Instrucție al Tribunalului Ilfov pentru exrocherii și delapidări.

Comand. Corpului de jandarmi No. 14542.

Müller Rudolf, 29 ani de fel din județul Brașov, având următoarele semnalmente: statura mijlocie, slab, poartă ochelari, fața lungăreață, ochii albaștrii, mustața rade, îmbrăcat cu manta de cauciuc marou deschis, vorbește românește, ungurește și nemțește. A părăsit serviciul fabricii Stancu delapidând suma de Lei 120.000, și registrele de casă.

Compania de jandarmi Ciuc, Nr. 2859.

Ștefan Costea, Măța din Comuna Scărișoara, care este condamnat la 7 luni închisoare. Semnalmente: etatea 45 ani, talia 169 cm. față slabă, părul negru, ochii căprui, fruntea mică semne particulare n are.

Parch. Trib. Turda No. 496/925.

Dispăruți

Luca Ana, din Șoimoșul-Mureșan, care în August 1924 a dispărut din casa părinților săi. Semnalmente: de 18 ani, statură mică, părul blond, ochii albaștri, schioapă.

Pretura Plasei Deva No. 1014/924.

Zöldi Iuliu, din Arad, care în ziua de 21 Mai a. c. a dispărut dela domiciliul părinților săi. Semnalmente: de 13 ani, 1,59 cm. înalt fața lungăreață părul brunet, ochii bruneți, elev în cl. II. medie la liceul de Stat din Arad.

Pref. Poliției Arad No. 4224/925.

Gheorghe N. Apostoli, care a dispărut dela domiciliul unchiului său Nicolae Lacusteanu, din București Str. Colonel Albu No. 2. Numitul suferă de alienație mintală.

Semnalmente: etatea 27 ani, statura mijlocie, blond, părul mare ondolat, ochii căprui, mustața și barba rade, îmbrăcat cu palton negru, haine griu și ghete negre. La aflare va fi plasat la domiciliu prin Prefectura Poliției Capitalei.

Dezertori

Antoneac Gheorge, dezertor contingentul 1923, de fel din comuna Simincea jud. Botoșani, fiul lui Geoge și al Ioanei cu următoarele semnalmente: talia 173/91, părul

negru, fața smeadă, fruntea, nasul și gura potrivite, ochii albaștrii, semne particulare nu are.

Comp. de jandarmi Roman No. 4875/925.

Cricovean Nicolae, dezertor din Reg. 31 Inf. Calafat, care în toamna anului 1924, a împușcat în locuința sa pe individul Bulbucan Simion din Comuna Cugir și la jefuit de bani și alte lucruri casnice, fapt pentru care a fost condamnat la muncă silnică pe viață, iar în ziua de 25 Iunie 1925 ora 11 a evadat din închisoarea Tribunalului Deva. Semnalmente: de 24 ani, român gr.-cat. născut în comuna Șeușa județul Alba-Inferioară și domiciliat în comuna Cugir județul Hunedoara, fiul lui George și al Mariei, căsătorit în comuna Cugir, având talia 175 cm. fața rotundă smădă, părul negru, fruntea scundă, ochii căprui, sprâncenele castanii; nasul și gura potrivite, barbia ascuțită.

Îmbrăcat în cămașă albă și cioareci strâmți țărănești, pălărie mică și desculț.

Inchisoarea Trib. Deva No. 278/925.

Evadați

Gerő István, condamnat de Trib. Sfântul-Gheorghe la 2 ani reclusiune pentru crima de omor, evadat dela munca câmpului în ziua de 27 Mai a. c., având următoarele semnalmente: etatea 30 ani, talia mijlocie, părul castaniu, ochii căprui, barba rade, brațul stâng operat, născut și domiciliat în comuna Ojdula, jud. Trei-scaune.

Parch. Trib. Deva No. 17. P. 72/925.

Moldovan Adam, evadat dela închisoarea Parчетului Mercurea-Ciuc, în ziua de 18 Aprilie a. c. năsut și domiciliat în comuna Sângeorzul-de-Pădure județul Mureș-Turda, țigan de 28 ani, semnalmente: talia 166 cm. fruntea ascuțită, fața lungăreață, chior de ochiul drept.

Parch. Trib. Deva No. 17 P. 79/925.

Farkas Eugen, din Viena Austria) și domiciliat în Petroșani, tâmplar, având următoarele semnalmente: statura mijlocie, fața rotundă, părul blond, ochii albaștri, sprâncenele castanii, nasul și gura potrivite, dinții lați, mustața rade, vorbește românește, ungurește și nemțește, îmbrăcat în pantaloni de sport, cu ciorapi de vânători, ghete cu talpa de cauciuc, care fiind depus la închisoare a evadat de sub paza gardianului.

Inchisoarea Tribunalului Deva No. 42.

Zvalenszki Wilhelm, de fel din Careii-Mari jud. Satu-Mare de meserie pantofar, pungaș de buzunare, care în noaptea de 7—8 August a. c., a fost arestat pe când a aplicat trei lovituri de cuțit locuitorului Kiss Arpad din Târgu-Mureș, în trenul de persoane ce venea dela Reginul-Săsesc la Târgu-Mureș și care după arestare a evadat de sub paza unui jandarm. Semnalmente: talia 145 cm. fața rotundă, părul și sprâncenele castanii, ochii galbeni, nasul normal, gura cam mare și puțin cam buzat.

Comp. de jand. Târgu-Mureș No. 2872/925.

Incetări de urmărire

Farkas Pinteș și Alexandru Georci, țigani urmăriți de Parch. Trib. Deva cu No. 17 P. 63/925. fiind prinși de postul de jandarmi din Lechința-Săsească.

Rovinari Nicolae, urmărit de Trib. Arad cu No. 117/925 fiindcă s'a prezentat de bunăvoie la acel Tribunal.

Ciuci Dumitru, urmărit de Comp. de jand. Mehedintți cu No. 6794, fiind prins de Poliția Deva.

Cercetări.

Să se facă cercetări și să ni se comunice, persona căreia în ziua de 4 Martie a. c. din trenul de Timișoara—București, pe distanța Timișoara—Lugoj, i s'a furat un geamantan mic de piele galbenă conținând lingerie bărbătească și mai multe unelte de moară, geamantul fiind găsit la pungașul de trenuri Lupșa Ilie arestat de Brigada de Siguranță Lugoj.

LUCRURI MICI DIN LUMEA MARE

Fotogenia împiedică furturile

Fotogenia e cea mai bună asigurare contra furturilor. Despre aceasta s'a convins d-na Hugnette Duflos, societară a Comediei Franței și mare vedetă cinematografică.

Grațioasa artistă posedă la Vaumoise, într'o pitorească regiune a Franței, o proprietate, unde-și petrece vara împreună cu soțul ei. Anul acesta însă, d-na Duflos a jucat la Wiena, iar d. Duflos era reținut la Paris, astfel că vila a rămas nelocuită. Prilej minunat pentru hoții de meserie, de a-i face o vizită... interesată.

Două rări făcători se introduseră într'adevăr în vilă, și începură să strângă obiectele de preț, cari nu erau puține. Dar în timpul jefuirii, unul din bandiți se opri consternat în fața unor fotografii ale d-nei Duflos. Cum? Se afla așa dar în locuința acestei în incântătoare actrițe pe care a admirat-o pe ecran de atâtea ori? Nu încăpea îndoială că da.

Atunci, emoționat, el rugă pe tovarășul său să părăsească vila fără a lua ceva, făgăduindu-i că-l va indemniza pentru pierderea suferită. El însuși se instalează la un colț de masă și mazăgăli pentru vedeta sa adorată mai galantă, cea mai cavalească dintre epistole.

Astfel, d-na Duflos a scăpat ca prin gaura acului, și va trebui doar să-și comande alte fotografii, căci entuziastul pickpocket nu s'a putut abține de a-i șterpeli toate portretele găsite.

Pisici și câini executați

În ultimii doisprezece ani, au fost executați 31.218 câini și 437.429 pisici, fără durere, la cartierul general al Ligei pentru protecția animalelor din Londra. Și acum, mijlocia e de 1.600 pe săptămână.

Călăul-șef, cum se intitulează ea însuși glumind, e o femeie în vârstă, d-na Clegg, care prezidează distrugerea animalelor ce i-se aduc din toate părțile Londrei de către șeșe locotenenți sau locotenente, căci sunt femei peste cincizeci de ani cari străbat zilnic anumite cartiere în căutarea pisicilor și câinilor abandonati. Animalele sunt executate prin electricitate.

Pisiciile sunt puse în sertarul unui aparat care seamănă cu o masă, iar câinii, înainte de a primi curentul electric capătă o zgardă legată de o priză de curent.

Cadavrele sunt duse zilnic la un crematoriu înființat de Societatea pentru protecția animalelor.

Impozit greu

Totalul furturilor și delapidărilor comise în Statele-Unite în anul 1924 se ridică la peste 3 miliarde de dolari, cifră comunicată de Asociația bancherilor americani.

Se poate deci afirma că fiecare locuitor al Statelor-Unite, inclusiv femeile, copiii și bătrânii, a fost păgubit cu câte 25 dolari, ceea ce reprezintă un impozit destul de greu.

Victimele principale ale hoților și escrocilor de tot felul sunt băncile.

Cerșetor cămătar

Poliția din Deva a trimis prin exortă la Oradea-Mare pe cerșetorul Samuil Frisch originar din Oradea-Mare, care fusese deținut pentru cerșetorie și vagabondaj. Făcându-i-se percheziția, la „bietul” cerșetor s'a găsit suma de 7000 lei și chitanțe dela niște întreprinderi comerciale, cărora cerșetorul Frisch le imprumutase mari sume cu camătă. Toate chitanțele laolaltă făceau 100.000 lei, adunați toți cu cerșetoria. Poliția l-a pus în libertate deoarece pe teritoriul orașului n'a săvârșit nici o contravențiune. Să mai zică cineva că nu suntem țară bogată și generoasă, când și cerșetorii adună capitaluri.

Mark Twain și spărgătorii

Ultima secretară a lui Mark Twain a publicat acum o carte groasă, în care povestește cum marele umorist obicinuia să-și dicteze bucățile glumețe: în pat, în fotoliu și pe treptele casei sale dela țară. E descrisă până și scufa lui de noapte.

Toate bune, dar secretara aceasta des-tăinuște ceva mult mai remarcabil, și anume că Mark Twain era dușman de moarte al răsului. Nu suferea nici când surădea cineva. Studia minute întregi mutra secretarei sale spre a vedea dacă nu cumva vrea să surădă, căci în cazul acesta ar fi concediat-o imediat. Când auzea pe cineva răzând pe stradă, se ascundea în pat, unde rămânea zile întregi.

Secretara își mai reamintește tot ce-i dicta Mark Twain. Pe lângă istorioarele sale reșele, care se tipăreau în sute de mii de exemplare, umoristul mai scria instrucțiuni pentru spărgători: prin afișe avertiza pe spărgători, adică pe hoții cari ar avea intenția să vie să-l fure prin efracție. că în casa sa nu vor găsi nici bani, nici cecuri. Pe mai multe părți ale locuinței sale erau atârinate table de inventar tuturor obiectelor de menaj, inclusiv lingurițele de argint. Dedesupt se afla inscripția următoare: „D-nii spărgători sunt rugați să nu turbure din somn pe d. Mark Twain. Treaba furtului prin efracție se poate face și fără zgomet.”

Gainsborough detectiv

Pictorii datoresc uneori debutul renumelui lor unor întâmplări ciudate.

Celebrul pictor englez Gainsborough rămăseae mult timp foarte obscur, fără ca contemporanii săi sau el însuși să-și fi bănuie talentul. Trăia modest la Sudbury, când fu izbit într'o zi de fizionomia ciudată a unui individ care se uita cu poftă, peste zidul grădinii lui Gainsborough, la niște pere.

Acesta din urmă luă o bucată de planșă și făcu repede o schiță a individului, schiță atât de vie că mulți dintre proprietarii vecini recunoscuseră pe hoțul care fura din livezile lor. Confruntat cu schița aceasta, omul surprins își mărturisi vina și cum acuzatorii săi nu erau dispuși să fie indulgenți, hoțul primi să se angajeze soldat spre a scăpa de închisoare.

Detectivul de ocazie, căruia se datora prinderea lui, fu felicitat și incidentul acesta ciudat a și fost primitul succes al carierii sale.

CertIFICATELE SLUGILOR

De când se cer certificatele servitorilor? Numai din secolul XVI există uzul de a se cere servitorilor un certificat. În termenii declarației din 21 Februarie 1565, oamenii cari voiau să intre în serviciu, trebuiau „să spună stăpânilor lor, prin acte valabile și autentice, din ce parte, casă și loc, și pentru ce motiv au plecat”. (Vechile legi franceze). Acei care serviseră mai înainte, erau datori să arate „certificarea primilor lor stăpâni și cu ce ocazie au plecat din serviciu”.

Era oprit în mod expres angajarea servitorilor fără certificat și de asemenea a-l concedia „fără a le da act de motivul plecării lor”.

Orice servitor găsit fără acest certificat era considerat ca vagabond și închis.

Pietonii sunt pedepsiți la Petrograd

Autoritățile din Petrograd își dau multă osteneală de câtva timp, ca să învețe pe cetățeni să circule ca în metropolele din occident.

Pietonii sunt în special controlați de poliția circulației, pentru ca toți să se conformeze recenteii ordonanțe a mișcării.

Gardiștii au ordin să procedeze cu toată severitatea, și aceasta explică faptul că pe Newski Prospect, într'o singură zi, au fost chemate la comisariat nu mai puțin de 433 persoane, cari călcasez dispozițiile noului regulament, umblând în mijlocul străzii, în loc dn trottoare, cum se cuvenea...

Din ocnaș archimilionar

Viața reală e adeseori mai fantastică și mai bogată în peripecii ca inchipuirile din romane. Aceasta se adevărește la următoarea întâmplare din New-York.

Un indian din tribul Cherokeeșilor fusese osândit acum trei ani la 22 ani de ocnaș, sub învinuirea că ar fi ucis un alb. Indianul nu voia să mărturisească crima și timp de trei ani nu mai conținea să jure că e nevinovat.

Acum câteva zile o femeie a mărturisit judecătorilor că adevăratul ucigaș era soțul ei. Indianul a fost imediat pus în libertate, iar procurorul general i-a cerut scuze pentru nedreptatea ce i se făcuse.

Cum a ajuns liber, indianul a aflat că pe proprietatea lui s'au găsit mine de petrol și că era acum archimilionar.

O pricipesă hoață

Principesa Natalia de Ioanan, greacă de origine, fostă dansatoare la Opera din Moscova a fost arestată la Paris, ca una din căpetniile un-i vaste bande de hoți internaționali. În ce o privește pe ea personal, principesa se specializase în furturile de bijuterii ale pasagerilor din marile hoteluri și de blănuri din marile magazine.

În alte părți

„În fața otelului Bristol din Berlin, pictorul Basch se urcă cu un prieten într'o trăsură cu un cal și porunci birjarului:

„Mână la muzeul Impăratul Frederic.”

Merg, merg, deodată ajung în fața muzeului. Acolo se scoboară, vreau să intre și văd că muzeul este închis. Unul din ei zice: „Nu-i nimic. Să plătim birjarului și să mergem pe jos acasă.”

„Își adună banii mărunți, se uită la taxametrul, dar în clipa aceasta apare gardistul, care până atunci îi privea de departe.

— „Stați!” zice el. — „Vă rog să nu plătiți. Domnii sunt streini?”

— „Da.”

— „De unde ați luat birja?”

— „Din fața otelului Bristol.”

— „Și ce i-ați spus?”

— „Să mână la muzeul Frederic.”

— „Vă mulțumesc” — zise gardistul —

„Dv. n'aveți să-i plătiți drumul.”

— „De ce nu?”

— „Fiindcă în fața otelului staționează astfel de birjari, cari sunt instruiți să călăuzească pe străini, prin urmare este datoria birjarului ăstuia să știe, că muzeul Frederic este închis astăzi. Dacă cu toate acestea v'a adus pe dv. aici a făcut-o ca să se folosească de lipsa dvoastră de orientare și să capete plată pentru aceasta.”

Zicând acestea făcu un semn cu mâna birjarului să se care de acolo. Birjarul plecă, în paș domol. Domnii se mirară, gardistul însă se plimbă mil de parte, liniștit. Domnii li se făcu milă de birjar, merg pe urma lui și vreau să-i plătească. Atunci gardistul aleargă spre dâșii și le zise:

— „Dacă nu se conformă domnii dispozițiilor mele voi fi silit să-mi notezi numele și locuința dlor.

Birjarul a luat-o la goană Domnii, vrând nevrând, au fost siliți să se „conformeze dispozițiilor gardistului.”